

F. t. l. vedr. erstatning for atomskader

ven også i visse tilfælde vil finde anvendelse ved nukleare ulykker indtruffet uden for Danmark, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

De to ændringsprotokoller er optrykt som bilag til lovforslaget.

Danmark har ikke længere nukleare anlæg i drift. Folketinget har ved folketingsbeslutning nr. B 48 den 13. marts 2003 meddelt samtykke til, at en afvikling (dekommissionering) af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø kan ske hurtigst muligt, således at arealerne kan frigives til ubegrænset brug inden for en tidshorizont på op til 20 år. Afviklingen blev påbegyndt i efteråret 2004 og er endnu ikke tilendebragt. De danske nukleare anlæg under afvikling er ejet af den danske stat, som er selvforsikrende. Ansvar for de nukleare anlæg er i forbindelse med afviklingen blevet overdraget fra Forskningscenter Risø til Dansk Dekommissionering, som er en selvstændig virksomhed under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

2. Gældende ret

Pariskonventionen af 29. juli 1960 om ansvaret over for tredjemand på den nukleare energis område, som ændret ved protokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982, og Tillægskonventionen af 31. januar 1963 til Pariskonventionen, som ændret ved protokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982, er gennemført i dansk ret ved lov om erstatning for atomskader (lov nr. 332 af 19. juni 1974 med senere ændringer, herefter »atomskadeerstatningsloven«).

Formålet med konventionerne er at sikre, at ofre for nukleare ulykker har adgang til at få erstatning.

Pariskonventionen vedrører ansvaret for indehaveren af et nukleart anlæg og dermed de skadelidtes mulighed for via anlægsindehaveren eller dennes forsikringsselskab at få dækning for deres tab. Anlægsindehaverens ansvar er i medfør af konventionen begrænset til 15 mio. SDR (Special Drawing Rights), svarende til ca. 120 mio. kr. pr. nukleare ulykke, og kan i visse tilfælde nedsættes til 5 mio. SDR, svarende til ca. 40 mio. kr.).

Tillægskonventionen supplerer Pariskonventionen og angår adgangen til supplerende erstatning tilvejebragt af offentlige midler i de tilfælde, hvor skadelidtes tab ikke kan dækkes inden for Pariskonventionens rammer.

Tillægskonventionen med tilhørende protokoller garanterer for hver nuklear ulykke en samlet erstat-

ningssum på op til 300 mio. SDR (ca. 2,4 mia. kr.). Beløbet tilvejebringes gennem et trettrinssystem. Første trin, som udgøres af ansvaret efter Pariskonventionen, må ikke være mindre end 5 mio. SDR (ca. 40 mio. kr.), og det dækkes ved hjælp af forsikring eller anden økonomisk sikkerhed. Andet trin, som udgør differencen mellem første trin og 175 mio. SDR, dvs. ca. 1,4 mia. kr., skal dækkes af offentlige midler, der stilles til rådighed af anlægsstaten. Tredje trin udgør differencen mellem andet trin og 300 mio. SDR, dvs. ca. 1 mia. kr., og det skal dækkes af offentlige midler, der stilles til rådighed af de kontraherende stater i fællesskab efter Tillægskonventionens bestemmelser herom.

Den enkelte stats bidrag til tredje trin aktualiseres først ved en konkret nuklear ulykke, hvor erstatningsbeløbene overstiger de pågældende beløbsgrænser.

Ud over Danmark har følgende 14 lande ratificeret Pariskonventionen: Belgien, Finland, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Holland, Norge, Portugal, Slovenien, Spanien, Sverige, Tyrkiet og Storbritannien, og følgende 11 lande ratificeret Tillægskonventionen: Belgien, Finland, Frankrig, Tyskland, Italien, Holland, Norge, Slovenien, Spanien, Sverige og Storbritannien.

Konventionerne er som nævnt gennemført i dansk ret ved atomskadeerstatningsloven. Loven fastsætter regler for, hvem der er erstatningsansvarlig i tilfælde af, at der ved en ulykke i et nukleart anlæg eller under transport af nuklear substans forvoldes nuklear skade. Loven indeholder endvidere bestemmelser om statens hæftelse for erstatningsbeløb, som på grund af lovens begrænsning af ansvaret for anlægsindehaveren ellers ikke ville kunne fyldestgøres. Derudover er der i loven bestemmelser om forældelse, værneting og fuldbyrdelse.

Anlægsindehaverens maksimale erstatningsansvar er i loven begrænset til 60 mio. SDR (ca. 480 mio. kr.), hvilket er et højere niveau end påkrævet efter Pariskonventionen. Anlægsindehaveren er forpligtet til at tegne og opretholde en forsikring, der dækker indehaverens maksimale ansvar. Statens supplerende erstatningspligt er i overensstemmelse med Tillægskonventionen begrænset til differencen mellem anlægsindehaverens maksimale ansvar og 300 mio. SDR (ca. 2,4 mia. kr.). Heraf dækkes 125 mio. SDR (ca. 1 mia. kr.) efterfølgende af de stater, der har ratificeret Tillægskonventionen, svarende til konventionens tredje trin.